

Zdzisław Dąbrowski

1927–2000

Nagły zgon Profesora Zdzisława Dąbrowskiego zaskoczył społeczność akademicką Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Odszedł 6 listopada 2000 roku – w trakcie pełnienia obowiązków – doświadczony i zamiłowany nauczyciel akademicki, wychowanek prof. Seweryna Kruszczyńskiego, znawca zagadnień systemu funkcjonowania i rozwoju współczesnej gospodarki, wnikliwy i wrażliwy badacz przeobrażeń ustroju gospodarczego, znany i ceniony przez praktykę gospodarczą ekspert, inicjator uruchomienia w Uczelni macierzystej specjalności: polityka i strategia przedsiębiorstw, pełen życzliwości dla tych, z którymi współpracował oraz z którymi się spotykał, oddany młodzieży akademickiej i cieszący się jej zaufaniem. Z Uczelnią był trwale związany blisko 50 lat.

Zdzisław Dąbrowski urodził się 9 grudnia 1927 roku w Szubinie. Wybuch II wojny światowej przerwał jego naukę. Już w grudniu 1939 roku został wraz z rodzicami wysiedlony do Mińska Mazowieckiego, gdzie ukończył szkołę podstawową, a następnie uczęszczał na tajne komplety z zakresu 1–3 klasy szkoły średniej. Tam też w okresie 1940–1944 włączył się w działalność Szarych Szeregów.

Po powrocie z wysiedlenia wiosną roku 1945 uczęszczał do liceum ogólnokształcącego w Bydgoszczy, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości w roku 1948. W tym samym roku podjął studia w Akademii Handlowej w Poznaniu. W związku z reorganizacją Uczelni i programu nauczania ukończył najpierw studia I stopnia Wyższej Szkoły Ekonomicznej w roku 1951, otrzymując dyplom w zakresie planowania finansowego. Studia II stopnia ukończył w roku 1953, uzyskując tytuł magistra ekonomii. Naukę kontynuował na studiach doktoranckich na Wydziale Ogólno-Ekonomicznym macierzystej Uczelni. Doktoryzował się w marcu 1961 roku na podstawie rozprawy *Makroekonomiczny rachunek gospodarki kapitalistycznej*. Praca ta została opublikowana w 1964 roku. Jego promotorem był prof. Seweryn Kruszczyński. Habilitował się w maju 1991 roku na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego, a w szczególności na tematycznym cyklu samodzielnych prac naukowych dotyczących przemian systemu planowania w Polsce w latach 70. XX wieku. Uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie polityki ekonomicznej i planowania. Nominację na profesora nadzwyczajnego otrzymał w listopadzie 1992 roku.

Pracę rozpoczął w Wyższej Szkole Ekonomicznej w roku 1951, będąc jeszcze studentem III roku. Został zatrudniony w charakterze zastępcy asystenta w Katedrze Planowania Gospodarki Narodowej, kierowanej przez prof. Kruszczyńskiego. Asystentem został w roku 1952, adiunktem w 1956, docentem w 1969, a profesorem nadzwyczajnym w roku 1992. Na Uczelni pełnił różne funkcje kierownicze. W latach akademickich 1969/1970–1977/1978 był zastępcą dyrektora Instytutu Planowania i Ekonomiki Regionu, przemianowanego (w roku 1977) na Instytut Planowania. Od roku 1977 sprawował również funkcję kierownika Zakładu Polityki Ekonomicznej. Ponownie pełnił obowiązki zastępcy dyrektora Instytutu Planowania w okresie od kwietnia do listopada 1990 roku, a w grudniu tegoż roku został dyrektorem Instytutu. W roku 1991 w wyniku przeprowadzonych w Uczelni zmian organizacyjnych – polegających na likwidacji instytutów i wydzieleniu samodzielnych jednostek katedralnych – został powołany na stanowisko kierownika Katedry Polityki Gospodarczej Planowania i Rozwoju. Funkcję tę sprawował do czasu przejścia na emeryturę we wrześniu 1998 roku. Ponadto w latach akademickich 1970/1971–1971/1972 był kierownikiem punktu konsultacyjnego w Bydgoszczy, a od roku 1993 kierownikiem Studium Podyplomowego: Strategia i Planowanie Biznesu. Przez wiele lat opiekował się Studenckim Kołem Naukowym. Był także członkiem różnych komisji wydziałowych i senackich. Od stycznia 1988 roku pełnił funkcję członka Kapituły Medalu Honorowego za Zasługi dla Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Profesor utrzymywał liczne kontakty z praktyką gospodarczą. Aktywnie uczestniczył w działalności Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Był członkiem Zarządu Poznańskiego Oddziału Stowarzyszenia Księgowych w Polsce oraz egzaminatorem w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Biegłych Księgowych.

Przedmiotem zainteresowań badawczych Profesora, w okresie jego blisko 50-letniej pracy na Uczelni, były zagadnienia systemu funkcjonowania i rozwoju gospodarki. We wczesnych fazach jego pracy były to zagadnienia polityki gospodarczej i interwencjonizmu państwowego w krajach Europy Zachodniej, zwłaszcza we Francji, oraz zagadnienia wszechstronnej oceny systemu rachunku makroekonomicznego w kapitalizmie. W późniejszych fazach zaczął interesować się problematyką planowania i zarządzania gospodarką Polski, przy czym jego zainteresowania badawcze ewoluowały od aspektów makroekonomicznych do zagadnień relacji między centralną polityką gospodarczą a rozwojem przedsiębiorstw. Badanie tych relacji stanowiło novum w latach 80. Poświęcił im szczególną uwagę.

Zdzisław Dąbrowski z wielkim wyczuciem i wrażliwością analizował przeobrażenia ustrojowe Polski i wiążące się z nimi zmiany systemu gospodarczego. Głównym tematem jego prac po roku 1989 stała się polityka gospodarcza Polski w okresie transformacji. Zajmował się zagadnieniami bardzo istotnymi dla polityki gospodarczej Polski. Należały do nich sprawy przełamywania inflacji, walki z bezrobociem, rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, a także zmiany polityki gospodarczej w aspekcie dążenia Polski do członkostwa w Unii Europejskiej. Profesor opublikował ponad 70 artykułów,

referatów i komunikatów naukowych oraz monografie. Był uznanym specjalistą w zakresie współczesnych zagadnień polityki gospodarczej. Prawie wszystkie ogólnokrajowe konferencje z dziedziny polityki gospodarczej w okresie ostatnich 20 lat odbywały się z jego czynnym udziałem. Jako kierownik Katedry Polityki Gospodarczej i Planowania Rozwoju naszej Uczelni był członkiem rad naukowych większości konferencji, seminariów i zjazdów bliźniaczych katedr. Był recenzentem i konsultantem wielu prac naukowych prowadzonych w tych katedrach. W środowisku szanowano jego opinię i doceniano wyniki jego badań.

Profesor Dąbrowski w sposób umiejętny wiązał prace badawcze z zadaniami dydaktycznymi. Był doświadczonym nauczycielem akademickim, oddanym młodzieży i cieszącym się jej zaufaniem i szacunkiem. Był współautorem 6 skryptów ogólnopolskich i autorem kilkudziesięciu programów nauczania. Wypromował 2 doktorów, ponad 300 magistrów ekonomii i niemal 40 dyplomowanych ekonomistów. Zawsze starał się o to, aby jego wiedza i doświadczenia badawcze przenikały do współpracowników i uczniów. Poświęcał wiele czasu na seminaria i konsultacje. W ostatnim czasie opiekował się 10 doktorantami, kierował badaniami statutowymi, w których brało udział liczne grono młodych pracowników Katedry.

Szczególnym osiągnięciem Profesora było uruchomienie specjalności studiów: polityka gospodarcza i strategia przedsiębiorstw i sprawowanie opieki nad nią. Dzięki jego inicjatywie specjalność ta została uruchomiona na Wydziale Ekonomii naszej Uczelni pod jego opieką programową w roku 1992. Autorska koncepcja specjalności, opracowana i wdrożona przez niego, okazała się właściwą odpowiedzią na zapotrzebowanie praktyki gospodarczej i zainteresowania studentów. Profesor wniósł także duży wkład w kształcenie podyplomowe. Od roku 1993 kierował corocznie Studium Podyplomowym: Strategia i Planowanie Biznesu. Studium to cieszyło się dużą popularnością i wysoką renomą. Zgłoszenia kandydatów pochodzących z województwa wielkopolskiego i odległych miejscowości znajdujących się w pobliżu innych ośrodków uczelnianych przekraczały limit możliwych przyjęć.

W uznaniu osiągnięć Profesor był wielokrotnie wyróżniany nagrodami rektorskim i dwukrotnie nagrodami indywidualnymi ministra. Był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Medalem Honorowym za Zasługi dla Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Otrzymywał także odznaczenia regionalne i towarzystw naukowych. Za udział w działalności w Szarych Szeregach przyznano mu Medal Zwycięstwa i Wolności.

Wszystkie swoje liczne obowiązki Profesor Zdzisław Dąbrowski realizował z niezwykłym oddaniem. Współpracując z nim, można było odnosić wrażenie, iż nie odczuwał uciążliwości pracy. Przynosiła mu ona radość. Pozostał w pamięci swych współpracowników i kolegów, a także studentów, jako człowiek wielkiej pracowitości, niezawodnej życzliwości i pełnego oddania ludziom i sprawom, którym służył.

Lucyna Wojtasiewicz